

Опорні конспекти лекцій «Медична та біологічна фізика»

№	Тема лекції / план	Ключові слова або питання до самоконтролю або література
1	<p>Основи диференціального та інтегрального числення. Поняття функції, її фізичний та біологічний зміст.</p> <p>1. Похідна. Геометричний та фізичний зміст похідної. Частинна похідна.</p> <p>2. Диференціал функції однієї та декількох змінних. Застосування диференціалу до наближених обчислень та оцінок похибок.</p> <p>3. Первісна. Невизначений та визначений інтеграл. Методи інтегрування. Метод заміни змінної та інтегрування частинами. Застосування інтегралу для обчислення площ та середніх.</p>	<p align="center">Ключові слова:</p> <p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p align="center">Питання до самоконтролю</p> <p>1. Диференціал, часткові похідні, повний диференціал, застосування диференціалів в наближених обчисленнях.</p> <p>2. Фізичний та геометричний змісти похідної функції.</p> <p>3. Невизначений і визначений інтеграли, методи інтегрування.</p>	<p align="center">Література</p> <p>1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с.</p> <p>2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.</p>
2	<p>Елементи теорії диференціальних рівнянь. Диференціальне рівняння. Види диференціальних рівнянь.</p> <p>1. Лінійні однорідні диференціальні рівняння зі сталими коефіцієнтами першого та другого порядків.</p> <p>2. Другий закон Ньютона як диференціальне рівняння.</p> <p>3. Рівняння руху матеріальної точки в полі консервативних сил.</p>	<p align="center">Ключові слова:</p> <p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p align="center">Питання до самоконтролю</p> <p>1. Диференційне рівняння затухаючих коливань.</p> <p>2. Рівняння гармонічних коливань.</p>	<p align="center">Література</p> <p>1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с.</p> <p>2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.</p>

3	<p>Моделювання динамічних процесів на основі диференціальних рівнянь.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі однократного, неперервного та комбінованого введення лікарського препарату. 2. Гармонічний осцилятор. 3. Рівняння вільних гармонічних коливань. 4. Характеристики коливального руху. 5. Амплітуда, період та частота коливань. 	<p>Ключові слова:</p> <p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модель однократного введення лікарського препарату. 2. Модель неперервного та комбінованого введення лікарського препарату. 	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
4	<p>Основи теорії ймовірностей та математичної статистики. Функціональний та статистичний зв'язок між явищами. Поняття випадкової події.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорема Байєса, її епідеміологічний та клінічний зміст. 2. Розподіл Пуассона. 3. Розподіли Максвелла та Больцмана. 	<p>Ключові слова:</p> <p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорема Байєса, її клінічне та епідеміологічне застосування. 2. Основні закони розподілу випадкових величин 	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
5	<p>Основи молекулярної біофізики. Молекулярно-кінетична теорія речовини. Міжмолекулярна взаємодія.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Водневий зв'язок. 2. Структура та властивості води. 3. Біологічні макромолекули. Види взаємодій в макромолекулах. 	<p>Ключові слова:</p> <p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біофізичний механізм генерації мембранних потенціалів живої клітини. 2. Потенціал спокою. 	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
6	<p>Основи біологічної термодинаміки.</p>	<p>Ключові слова:</p>

	<p>Поняття термодинамічної системи. Ізольовані, закриті та відкриті системи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внутрішня енергія системи. 2. Робота та теплота. 3. Перший закон термодинаміки. 	<p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні положення нерівноважної термодинаміки 2. Термодинамічні потенціали. 	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
7	<p>Біофізика мембранних процесів. Структура та фізичні властивості біологічних мембран.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дифузія незаряджених частинок. 2. Осмос. Осмотичний тиск. 	<p>Ключові слова:</p> <p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні уявлення про будову та функції біологічних мембран. 2. Види транспорту речовин через біологічну мембрану. 	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
8	<p>Мембранні потенціали. Потенціал дії. Електрохімічна рівновага.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівняння Гольдмана-Ходжкіна-Каца. 2. Обрахунок рівноважних концентраційних потенціалів для іонів калія, натрія та хлору. 	<p>Ключові слова:</p> <p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p>	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
9	<p>Основи біоакустики. Біофізика слуху. Поширення хвиль в пружному середовищі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Звук. Швидкість звуку. 2. Акустичний ефект Доплера. 3. Інтенсивність звуку. 4. Звуковий опір (акустичний імпеданс). 	<p>Ключові слова:</p> <p>фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поріг чутності та больовий поріг. 2. Аудіометрія. Аудіограма. 3. Ультразвук. Основні властивості та 	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. –

	особливості поширення ультразвуку та інфразвуку.	319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
10	Основи біореології. Види деформацій. Механічна напруга та відносна деформація. 1. Пружність (еластичність) та пластичність. 2. Закон Гука. 3. Текучість (плинність) та в'язкість.	Ключові слова: фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.
	Питання до самоконтролю 1. Механічні властивості біологічних тканин. 2. Закон Гука.	Література 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
11	Фізичні основи гемодинаміки. Рух ідеальної рідини. Лінійна та об'ємна швидкість течії. 1. Статичний та динамічний тиск. 2. Закон Бернуллі. Реальні рідини. 3. Формула Стокса. 4. Ньютонівські та неньютонівські рідини.	Ключові слова: фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.
	Питання до самоконтролю 1. Ламінарна та турбулентна течії. 2. Внутрішнє тертя.	Література 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
12	Основи біологічної електродинаміки. Електрографічні методи діагностики. 1. Теорія Максвелла. 2. Електромагнітні хвилі та їх властивості. 3. Енергія електромагнітної хвилі.	Ключові слова: фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.
	Питання до самоконтролю 1. Теорія електромагнітних хвиль Максвелла 2. Магнітне поле та його характеристики.	Література 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
13	Фізичні основи реографії. Проходження змінного електричного струму через	Ключові слова: фізика, медична фізика, біологічні процеси,

	біологічні тканини. 1. Імпеданс. 2. Дисперсія імпедансу.	біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.
	Питання до самоконтролю 1. Імпеданс біологічних тканин. 2. Дисперсія імпедансу. 3. Фізичні основи реографії.	Література 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
14	Фізичні основи та методи фізіотерапії. 1. Терапевтичні методи на основі дії постійного та імпульсного електричного струму. 2. Гальванізація. Електрофорез. Електросон. Дарсонвалізація. 3. Дія постійного електричного поля на біологічні тканини.	Ключові слова: фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.
	Питання до самоконтролю 1. Фізичні процеси в біологічних об'єктах під дією електромагнітного поля. 2. Фізичні основи терапевтичних методів	Література 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.
15	Основи біологічної оптики. Оптичні методи дослідження біологічних об'єктів. 1. Електромагнітна природа світла. 2. Швидкість світла. 3. Показник заломлення. 4. Дисперсія.	Ключові слова: фізика, медична фізика, біологічні процеси, біологічна фізика, фізичні властивості, аналіз.
	Питання до самоконтролю 1. Поляризація світла. 2. Оптично активні речовини. 3. Поглинання світла.	Література 1. Медична і біологічна фізика: підручник / Личковський Е.І., Пайкуш М.А., Вісьтак М.В., Фафула Р.В. Львів: «Новий Світ – 2000», 2021. – 319 с. 2. Дідух В.Д. Біологічна фізика з фізичними методами аналізу: навч. пос. / В.Д. Дідух, Ю.А. Рудяк, О.А. Багрій-Заяць. – Тернопіль, 2021. – 305 с.